

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Quinta. An Materia possit existere absque omni forma?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

habet in se formam; ergo nullam existentiam. R. dist. ma. Omnis existentia completa, vel entis Physicè completi, est à forma ultimata, concedo ma. incompleta, seu entis Physicè incompleti, nego ma. quia datur existentia, quæ nullo modo est à forma Physica, ut est existentia Dei, Angeli &c.

QUÆSTIO V.

An materia possit existere absq; omni forma?

Sensus questionis præsentis est: an materia possit, per aliquam potentiam & virtutem alicujus agentis, sive naturalis, sive supernaturalis, extolliari, ab omni forma, ita ut tunc sic extolliata, necessariò deberet definere, vel utrum adhuc permancere possit, & maximè controvertitur de formis absolutis, sive postea illæ sint substantiales, sive accidentales? Principalius tamen agitur, de forma substantiali; quod autem naturæ viribus materia non possit existere sine forma, res videtur indubitata, & mox probabo; quod è contrà supernaturalitèr, separata à forma, existere queat, controvertunt Thomistæ & Scotistæ, cum suis Præceptoribus; nam D. Thomas 1. p. q. 66. a. 1. & quodl. 5. dicit: materiam, de absoluta potentia Dei, non posse existere sine forma, & hoc consequenter ad superiora: nam si non habet propriam existentiam, sed existit per existentiam formæ, non poterit existere, nisi per existentiam formæ. Scotus verò 2. d. 12. q. 2. econtra asserit, id omninò non implicare, quem præter hos sequuntur Recentiores & Nominales communiter. Itaque

DICO I. Materia naturalitèr non potest existere, sine omni forma substantiali, neq; unquam fuit. Prima pars est communis, secunda est contra Marsilium & alios nonnullos, qui putant materiam bis fuisse sine forma, primò in creatione ex illo Gen. 1. comprobantes: Terra autem erat inanis & vacua. Secundò in triduo mortis Christi; verum tamen perperam; unde partem illam secundam probo primò; Si materia unquam fuisset sine forma substantiali maximè in creatione mundi, & in triduo mortis Christi; sed tunc non fuit, sine omni forma; ergo nunquam: major est Adversariorum: probatur mi. quoad primum ex D. Augustino lib. 12. Confess. cap. 29. ubi sic habet: Sic est prior materies, quam id, quod ex ea fit, non idèd prior, quia ipsa efficit, cum ipsa fiat, nec prior intervallo temporis. Et lib. 1. contra Adversarios legis & Proph. cap. 9. ubi sic ait: Nec putandus est Deus informem prius fecisse materiam & intervallo temporis formasse, quod informe prius fecerat, sed sicut in loquente fiunt verba sonantia, ubi non prius vox informis, post accipit formam, sed formata profertur, ita intelligendus est Deus, de materie quidem informi fecisse mundum, sed simul eam concrevisse mundo. Similia habet D. Basiliius hom. 2. hexam. ubi vocat Eos Scripturæ depravatores, qui per terram inanem & vacuum, intelligunt materiem informem. Unde si Divus Augustinus, & alii quidam sancti Patres, videntur sentire contrarium, opponi possunt primò præallegatæ autoritates; deinde explicandi sunt, quod materia naturâ, non verò tempore præcesserit formam. Probatur mi. quoad al-

teram: quia in triduo mortis Christi, materia prima, sub forma corporeitatis; unde nos minimè urget; & quamvis Marsilius possit cogitare, argumentum futurum oneri negantibus tales formas, attamen facilè respondent, quòd si fuerit, tunc quòd miraculosè, non naturalitèr & viribus naturæ. Itaq;

Probatur Conclusio, quoad primam partem cum Pontio: si materia possit esse, sine aliqua forma naturalitèr, maximè per actionem alicujus causæ secundæ naturalis, sed hoc non potest contingere, ergò. probatur mi. quia agens naturale non intendit per se destructionem alicujus rei, sed eatenus destruit, quatenus intendit producere aliquem alium effectum, quem absque destructione non possit producere, ergò nequit destrui compositum substantiale, aut separare formam substantialem à materia, nisi producat aliam formam substantialem & consequenter nequit naturalitèr separari.

Dices cum Arriaga: Potest destrui aliqua forma accidentalis, absque ulla forma incompatibili, ut patet in destructione lucis; ergò similiter potest destrui forma substantialis, absque alia forma incompatibili, R. Lucem non destrui per actionem positivam, sed per subtractionem concursus positivi, & illa ipsa subtractio non fit, nisi per defitionem causæ conservativæ, sed formæ substantiales omnes habent causas, naturalitèr conservativas, semper applicatas, nec propterea conservatio earum naturalitèr subtrahi potest, nisi tollantur dispositiones conservativæ earum, quæ tolli tamen non possunt, nisi per introductionem formarum oppositarum. Sed in contra principalitèr

Arguitur. Materia prima habet propriam existentiam, & subsistentiam independentèr à forma; sed illud, quod habet propriam existentiam, & subsistentiam sine dependentia, tanquam à causa, vel tanquam à conditione concomitante, potest existere, sine illo alio; ergò materia potest naturalitèr existere, sine forma. R. dist. ma. Materia habet propriam existentiam, & subsistentiam, prout subsistentia dicit, & sonat idem, quod per se esse, & non esse in alio, tanquam in subiecto inhesionis, concedo ma. Materia habet propriam existentiam, & subsistentiam, prout subsistentia dicit ens per se existens, habens ultimam actualitatem, nego ma. & dist. similiter min. nego consequentiam; Itaque materia non potest existere sine omni forma, tùm quia non habet subsistentiam perfectam, ut habet secundum membrum distinctionis, tùm ex eo, quòd talis sit naturæ ordo, à Deo sic præfixus, & connaturalis exigentia; quare non est dependentia à forma, veluti à causâ, veluti à conditione concomitante.

Instatur: Ideò anima rationalis potest naturalitèr existere sine corpore, quia non dicit dependentiam ad corpus, veluti ad causam, aut veluti ad conditionem necessariò concomitantem; ergò si materia non dicit talem dependentiam, etiam naturalitèr potest existere sine forma. R. Negando consequentiam: quia

III.

IV.

V.

Argumentum in contrarium.

existentia & subsistentia animæ est longè perfectior; Deinde ipsa etiam continetur in ordine spiritualium substantiarum, ita ut non sit ita indiga corpore, sicut est materia formâ.

Urgetur. Materia artificiatorum continetur intra ordinem substantiarum corporaliū, sed materia illa potest esse sine forma artificiali; ergo & materia naturalis. **R.** Negando consequentiam, nam primò peccat syllogismus in diversificando supposito deinde disparitas est, quia materia artificiatorum non tantam perfectionem, à formis artificialibus acquirit, quantam acquirit materia prima à formis naturalibus, unde illa faciliè existere potest, sine illis formis. Sed

VI. **Dico 2.** *Materia prima potest supernaturaliter separari ab omni forma, & sic separata conservari.* Hæc est Scoti 1. d. 49. q. 2. Scotistarum & Recent. communiter suprâ. Probatur primò: Deus potest conservare accidens, sine subiecto, ut patet in Mysterio Eucharistiæ, ergo etiam potest conservare materiam sine forma substantiali; probatur consequentia, quia antecedens est de fide, Plus est conservare accidens sine subiecto, quàm materiam sine forma, sed primum potest Deus; ergo etiam secundum; probatur ma. Quia accidens minus aptum natum est per se stare, quàm substantia, cum essentialitèr indigeat sustentante; substantia verò non sic indigeat, utpote quæ in perfectate consistit, nec in alio esse potest, veluti in subiecto. Confirmatur: Quia forma potest conservari sine materia, ergo materia etiam sine forma, quia videtur, quòd facilius sit conservare subiectum sustentans sine sustentato, quàm sustentatum sine sustentante.

VII. **Dices:** Pura potentia, qualis est materia, magis dependet ab actu seu forma, quàm actus imperfectus à perfecto, id est accidens. Sed contrâ. Non videtur intelligibile, quòd prius naturâ magis dependeat à posteriori, quàm posterius à priori, sed materia est quid prius quàm forma, & accidens posterius quàm substantia, vel subiectum; ergo materia non magis dependet à forma, quàm accidens à subiecto.

Probatur Conclusio secundò: Quidquid Deus producit se solo, sine concursu causæ secundæ, potest illud conservare sine concursu ejusdem; sed Deus produxit materiam sine concursu formæ, aut ullius causæ creatæ; ergo potest etiam eam conservare sine concursu ullius causæ creatæ; minor est certa, quia Deus produxit materiam creando; nulla autem creatura attingere potest terminum creationis: ergo nec in productione materiæ ulla creatura concurret: probatur ma. tum quia omne absolutum, quòd potest Deus facere, mediante causâ secundâ, potest illud facere, sine concursu causæ secundæ, nisi sit de intrinseca ratione, & essentia causati; sed Deus conservat defacto materiam sub forma, & forma non est de essentia ejus, ergo potest eam se solo conservare: tum quia non requiritur major virtus, ad conservandum aliquem effectum, quàm ad ejus primam productionem: nam conservatio & prima ejus productio non distinguuntur,

nisi secundum connotata; ergo, si Deus potuit se solo producere materiam, poterit etiam se solo eam conservare.

Dices I. Deus non potest supplere causalitatem causæ formalis, sed forma est causa formalis materiæ; ergo Deus non potest supplere ejus causalitatem. **R.** negando mi. quia nullum principium habet causam formalem Physicam, aliàs non esset Physicè simplex, sed materia est primum principium: ergo non potest habere causam formalem; Deinde Resp. 2. distinguendo ma. Deus non potest supplere causalitatem causæ formalis, in proprio genere, id est formando, concedo ma. non potest supplere, in genere causæ efficientis, nego ma. & consequentiam. Itaque licet Deus non possit facere, quiddam facit forma, concurrendo ad constituendum aliquod totum, veluti comparis potest: tamen tanquam causa efficiens conservare tam benè, ac si effet sub forma in toto.

Dices 2. Materia dependet à forma, veluti res modificata à modo, sed modus nunquam potest esse sine re modificata, nec res modificata sine modo, ergo nec materia sine forma: **R.** negando ma. quia modus nequit esse sine re modificata, ut patet de subsistentia, quæ non potest esse sine re subsistente, nec figura sine figurato, &c. forma verò potest esse sine materia, ergo non est modus materiæ, adeò què falsò allimitur, materiam dependere à forma, veluti à modo.

Probatur Conclusio tertio:

Omne absolutum realitèr distinctum, & prius naturâ alio absoluto, si non sit causa intrinseca, potest esse sine alio absoluto, absquè contradictione; sed materia prima est tale quid, respectu formæ, ergo potest esse sine illa. Dixi realitèr distinctum, propter subiectum & passionem: dixi absolutum, propter relationes, quæ non possunt esse sine illo priori: dixi prius naturâ, propter totum, respectu partium, quia totum est posterius partibus, saltem naturâ: dixi, nisi sit causa intrinseca, propter partes unitas, quæ sunt quid prius naturâ toto: sunt enim partes essentialitèr & intrinsecè constituentes totum: dixi sine alio absoluto, ne fiat instantia in fundamento & termino, respectu relationis intrinsecè advenientis. Major sic explicata, probatur, quia nulla in hoc potest ostendi repugnancia vel implicancia; ergo non est denegandum divinæ potentia; minor patet ex dictis, nam quia materia est de essentia rei absoluta, debet esse absoluta, quòd verò distinguatur à forma, patet ex superioribus questionibus, sicut etiam quòd sit prior, quia est causa & fundamentum formæ: ergo. Confirmatur hæc doctrina: Quia non est assignabilis ulla forma in particulari, à quâ materia non posset separari, & post separationem existere, ut patet de materia, quæ est jam sub forma ligni, & erit postea sub forma ignis, & deinde sub forma cineris, & sic de cæteris; ergo nulla est connexio materiæ cum forma, quâ sublata Deus non posset conservare materiam.

Dices: Licet materia possit esse sine hac vel illa forma; tamen non potest esse sine omni.

omni forma absolute loquendo. Sed contra: Quod contingenter se habet, ad quodlibet generis alicujus absoluti, contingenter se habet ad totum illud genus; sed materia contingenter se habet ad quamlibet formam in particulari, ergo etiam se habet contingenter ad totum genus formæ. Sed contra conclusionem

Opponitur Autoritas Aristotelis

hic, qui docet, implicare contradictionem materiam esse sine forma; Idem docet Scotus hic q. 12. R. Quod tam Aristoteles, quam Scotus, aliud non velint, quam quod naturaliter materia non possit esse sine forma, quod nihil est contra Conclusionem, sed potius pro ipsa, utpote, cum prima neget naturaliter materiam sine forma existere posse, ex quo tamen haudquaquam sequitur, ergo neque supernaturaliter. Quod si tibi hoc displicet, dicit: Aristotelem hic errasse, & Scotum non ex propria mente, sed ex mente Aristotelis fuisse locutum.

Arguitur. Actus pertinet, in ordine ad essentiam, est prior omni actu, pertinente ad ordinem existentiam, sed forma est actus, pertinet ad ordinem essentiam, & materia est actus, pertinet ad ordinem existentiam, ergo ad hoc, ut materia existat, necessario debet presupponi forma in ipsa, & per consequens non potest existere sine forma. R. dist. ma. Actus pertinet ad essentiam illius, de cuius est essentia, prior est actu pertinente ad existentiam ejusdem, concedo ma. actus pertinet ad essentiam alterius, quod est posterius altero, pertinet ad essentiam prioris, nego ma. & dist. similiter min. nego consequentiam utramque. Itaque forma est actus pertinet ad essentiam compositi, quod est posterius materia, & per consequens forma est prior, quam existentia totius, inde tamen non sequitur, quod sit prior materia, quia non pertinet ad essentiam materiae.

Instatur: Existentia est perfectissimus actus; ergo si materia existeret sine forma, haberet perfectissimum actum, & non esset in tanta potentialitate, quod est contra naturam ipsius. R. dist. consequens, non esset maxime potentialis, seu in tanta potentialitate, in isto genere potentialitatis, excludendo omnem actum tam entitativum, quam formalem, concedo consequentiam: Non esset maxime potentialis, in alio genere, excludendo actum omnem formalem, nego consequentiam.

Urgetur. Si in tali casu adhuc haberet actum, sequeretur, quod esset in actu, & non esset in actu, sed hoc implicat; ergo probatur sequela, esset in actu, quia existeret: non esset; quia non haberet formam, à qua actu haberet existere. R. dist. sequela: Esset in actu Metaphysico, seu entitativo, & non esset in actu Physico, concedo sequela, esset in actu Physico, & non esset in actu Metaphysico, nego sequela: adeoque nulla est contradictio, ut materia habeat actum Metaphysicum, & entitativum, & non habeat actum Physicum.

Authores passim plures alias congerunt objectiones, & replicas; verumtamen omnes bene resolvi possunt, si attendatur diversitas actus Metaphysici, seu entitativi, & Physici, & ratio specifica naturalium, secundum esse completum & incompletum; sicut etiam aliud esse, quod aliquid sit unum unitate unionis, quam unitate identitatis.

QUAESTIO VI.

Quo Modo Materia conservaretur à Deo separata?

Postquam determinatum est, materiam posse divinitus exspoliari omni formâ, nunc restat investigare modum, per quem & qualem separata existeret. Circa materiam omnes ii, qui denegant materiae propriam subsistentiam, non tantum novum influxum requirunt, sed etiam novum perfectitatis modum, quo conservaretur separata; qui verò concedunt propriam subsistentiam, non requirunt quidem novum perfectitatis modum; aliqui tamen dicunt, quod requirat novum & partialem influxum ad ejus conservationem necessarium. Ita Suarez, Ruvius, Connimb. Doctor verò cum suis e contra 2. d. 12. q. 2. Hurtadus, Averfa, Fuentes, & alii negant talem novum concursum necessario requiri, cum quibus etiam resolutivè ad quaestionem

Dico: *Materia separata à forma, eodem conservaretur concursu à Deo, quo conservabatur conjuncta cum forma.* Hæc est doctoris cum suis, supra.

Probatur illud quod excludit omnimodam dependentiam ab alio, quoad existentiam & essentiam, eodem concursu conservatur sine illo, quo conservabatur conjunctum cum illo: sed materia excludit omnimodam dependentiam à forma, tam quoad essentiam quam existentiam; ergo materia eodem concursu conservatur à Deo, quo conservabatur conjuncta cum forma; ma. patet, quia idè deberet admitti alius concursus, ad conservationem materiae, quia dicit aliquam dependentiam à forma: minor probatur: quia materia habet propriam existentiam, & per consequens in esse & conservari, non dependet à forma. Confirmatur, quia idè anima rationalis separata à corpore, dicitur existere sine alio novo concursu; quia de se habet similem existentiam & subsistentiam; ergo idem dicendum de materia.

Probatur secundò: Quia si materia dependeret à forma, non crearetur, sed hoc est contra omnes: ergo probatur ma. quia sicuti est contra creationem alicujus formæ ex gratia, quod producat dependentè à materia è subjecto, ita etiam est contra creationem materiae, quod creetur cum dependentia ad formam. Sed in contra

Arguitur. Idè colligitur forma dependere à materia, quia nequit naturaliter esse absquè illa: ergo si materia nequit esse naturaliter sine illa, dependet ab illa consequentè,

I. Mens Authorum.

II. Materia eodem modo conservaretur separata quo conjuncta.

III. Argumentum in consequentem.